

Vlaams
Parlement

vergadering **C283**
zittingsjaar 2017-2018

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese
Aangelegenheden, Internationale Samenwerking,
Toerisme en Onroerend Erfgoed

van 3 juli 2018

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Marino Keulen aan Geert Bourgeois, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed, over het potentieel van het Limburgse krijtverleden als werelderfgoed – 2156 (2017-2018)	3
VRAAG OM UITLEG van Wouter Vanbesien aan Geert Bourgeois, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed, over het meedelen aan het Vlaams Parlement van de Vlaamse standpunten in de Belgische coördinatie van het Europese beleid – 2255 (2017-2018)	6
VRAAG OM UITLEG van Ingeborg De Meulemeester aan Geert Bourgeois, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed, over de terugtrekking van de Verenigde Staten uit de VN-Mensenrechtenraad – 2293 (2017-2018)	11
VRAAG OM UITLEG van Cathy Coudyser aan Ben Weyts, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Vlaamse Rand, Toerisme en Dierenwelzijn, over de organisatie van de World Choir Games – 2227 (2017-2018)	15

VRAAG OM UITLEG van Marino Keulen aan Geert Bourgeois, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed, over het potentieel van het Limburgse krijtverleden als werelderfgoed – 2156 (2017-2018)

Voorzitter: de heer Rik Daems

De voorzitter: De heer Keulen heeft het woord.

Marino Keulen (Open Vld): Voorzitter, in Nederlands-Limburg, ten oosten van de Maas, onderzoekt een groep deskundigen of de ontwikkeling van het kalklandschap in het zuiden van die provincie als basis kan dienen om bij de United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization (UNESCO) een aanvraag in te dienen tot erkenning als werelderfgoed of als geopark, de categorie daar net onder. De groep deskundigen bestaat uit historici, geologen en ecologen. Ook de Stichting het Limburgs Landschap doet mee, in samenwerking met de Nederlandse provincie Limburg en enkele gemeenten.

Mergel is altijd kalk, maar kalk is niet altijd mergel. Het feit dat kalk hier aan de oppervlakte ligt, heeft grote cultuurhistorische voorbeelden gehad. De voorbeelden zijn legio. Ik denk dan aan de grote biodiversiteit in die landschappen en aan het belang van mergel voor de regio in de Middeleeuwen. Toen werd mergel gewonnen in gangen en groeven. Als materiaal fungeerde mergel als omschuurder van lus, een ecologische afzetting van zilt. Alleen in een kalkbodem komt immers vuursteen voor.

Landschappen stoppen niet aan staatsgrenzen en we zien dus ook een voortzetting van dat landschap op Vlaamse bodem, vooral in de gemeente Riemst. Dat geldt vooral voor de deelgemeente Kanne, dat bekendstaat als het witte dorp. Het loopt dan verder naar oud-Limburgse gemeenten die in 1963 deel van de provincie Luik zijn geworden. Het gaat dan om Bassenge, Eben-Emael en zo verder in de richting van Visé.

Aangezien Kanne een deelgemeente van Riemst is, heeft het gemeentebestuur van Riemst in het licht van het Europees Jaar van het Cultureel Erfgoed 2018 een subsidieaanvraag ingediend met als thema het mergelland van Vlaanderen. Dit is gedaan om het draagvlak voor het mergelerfgoed, waaronder de vele mergelgroeven en mergelbouwwerken, te vergroten. Het initiatief van de Nederlandse provincie Limburg biedt een nieuwe mogelijkheid. Voor de regio kan dit een hefboom zijn om de mergelgroeven op de kaart van de UNESCO te zetten.

Zij die wat vertrouwd zijn met de sector, weten dat mergel typisch is voor Riemst. Ik heb al naar Kanne verwezen, maar ook in Zichen-Zussen-Bolder zijn er mergelgroeven. Dat bestaat echt. Sommige mensen denken dat dit een verzonnen naam is. De mergel diende daar aanvankelijk als bouw materiaal. Daar is een beetje overdreven, wat heeft bijgedragen tot een instabiele bodem. In diezelfde groeven worden nu kampernoelies, in de regio met een gallicisme champignons genoemd, gekweekt. Niettegenstaande de Wereldtentoonstelling op de Heizel in Brussel, staat het jaar 1958 in die regio dan ook als een zwart jaar bekend. Toen vond de Roosburggramp plaats en zijn achttien mensen gestorven. Zij waren bezig met de kampernoelieteelt, maar de berg is ingestort omdat voordien te veel mergel was gewonnen.

Minister-president, dit is heel typisch voor de regio, niet enkel emotioneel maar ook als bouw materiaal en als typerend kenmerk van het landschap. Hebt u uw administratie reeds de opdracht gegeven contact te leggen met dit Nederlands-Limburgs initiatief? Zo ja, wat was de reactie? Zo neen, plant u dit contact nog te leggen? Hebt u interesse om u vanuit Vlaanderen en eventueel, bij uitbreiding, in samenwerking met de provincie Luik en met het Vlaamse Gewest bij dit initiatief aan te sluiten?

Ik ben zelf wat verwonderd om de impact. Ik krijg hierover heel wat vragen. Ik had aangekondigd dat ik hierover een vraag om uitleg zou stellen. Ook de gemeente Riemst zal op dit vlak nog verdere initiatieven nemen. Het is heel typisch voor dit stuk van Zuid-Oost-Limburg. Ik ben dan ook zeer benieuwd naar uw antwoord.

De voorzitter: Minister-president Bourgeois heeft het woord.

Minister-president Geert Bourgeois: Voorzitter, ik heb mijn administratie de opdracht niet moeten geven om contact met de Nederlandse initiatiefnemers te leggen. Er is vroeger al een initiatief genomen. Mijn agentschap was toen aanwezig bij een gesprek met de gemeente Riemst op initiatief van de Zuid-Oost-Limburgse Archeologische Dienst (ZOLAD). Dat gesprek, dat op 16 april 2013 heeft plaatsgevonden, ging toen ook al om een mogelijk UNESCO-traject voor de getuigen van de mergeexploitatie.

Een van de conclusies was toen dat we zouden moeten onderzoeken of het niet beter zou zijn hier een Nederlands-Vlaams of eventueel een Nederlands-Vlaams-Waals initiatief van te maken. Mijn agentschap was hierbij aanwezig en legde de focus op het werelderfgoed.

Sindsdien is dit een beetje blijven liggen en hebben we hier aan Vlaamse zijde niets meer over gehoord. Ons agentschap heeft geen reactie van de gemeente Riemst of van de ZOLAD+ gekregen. We hebben wel vastgesteld dat aan Nederlandse zijde is blijven leven.

Al dan niet toevallig is begin deze maand opnieuw contact opgenomen. De gemeente Riemst heeft, samen met mijn agentschap, opnieuw de hand uitgestoken naar de Nederlandse initiatiefnemers, met de vraag om samen rond de tafel te zitten. Ik heb begrepen dat er op korte termijn een afspraak volgt. Er is al een planning voor die afspraak, namelijk 22 augustus 2018. Dat zal gebeuren in aanwezigheid van de gemeente Riemst, de coördinator Groeven en Veiligheid, de Vereniging voor Vreemdelingenverkeer (VVV) Zuid-Limburg en vertegenwoordigers van het agentschap Onroerend Erfgoed.

Mijnheer Keulen, ingaand op uw tweede vraag, lijkt het me evident dat we ons bij dit initiatief aansluiten indien zou blijken dat er een redelijke kans is. U weet wat de opdracht is. Ten eerste moet worden onderzocht of er sprake is van een uitzonderlijke universele waarde. Ten tweede moet worden onderzocht of aan de authenticiteits- en integriteitsvoorwaarden is voldaan. Ten derde moet worden onderzocht of er in internationaal verband geen vergelijkbare en desgevallend betere voorbeelden te vinden zijn. Indien aan die drie criteria is voldaan, kunnen we ervan uitgaan dat we een kans maken om de Commissie voor het Werelderfgoed te overtuigen.

Zoals in het verleden altijd al het geval is geweest, zal mijn agentschap graag bijstand verlenen en tijdens de haalbaarheidsonderzoeken zijn expertise ter beschikking stellen om de initiatiefnemers te ondersteunen. Ik licht toe hoe dit verloopt. De initiatiefnemer achter het dossier zorgt voor het haalbaarheidsonderzoek. Het agentschap werkt samen met de initiatiefnemer om de onderzoeksdoelstellingen te formuleren. De initiatiefnemer kan het onderzoek uitbesteden of zelf uitvoeren. In elk geval wordt een toezichtcomité aangesteld dat de kwaliteit bewaakt en erop toeziet dat het op een voldoende objectieve en brede manier wordt aangepakt. Het onderzoek moet een duidelijke kijk geven op de kansen op een erkenning als werelderfgoed. Dit betekent dat de initiatiefnemer een antwoord moet krijgen op de vraag of dit voorstel er internationaal bovenuit steekt. Ik heb daarnet al een aantal criteria vermeld, zoals authenticiteit, originaliteit, integriteit, gaafheid en volledigheid, die moeten worden onderzocht. De onderzoeksdoelstellingen zijn altijd minstens gedeeltelijk generiek en kunnen dus vrij snel worden uitgeschreven. Er moet wel aandacht worden besteed aan de installatie van een toezichtcomité. Dat kan iets meer tijd vergen, maar de ervaringen uit het verleden tonen aan dat het

haalbaarheidsonderzoek op relatief korte termijn kan worden uitgevoerd. Het gaat om een periode van een zestal maanden. Indien de onderzoeksresultaten positief zijn, kunnen ze de basis vormen voor de uitwerking van een nominatiedossier.

Dat is de stand van zaken. Er is een reactivering van het dossier geweest, als ik het zo mag uitdrukken. Indien het nodig is of indien hierom wordt gevraagd, zijn wij, zoals altijd het geval is, klaar om bijstand te verlenen.

De voorzitter: De heer Keulen heeft het woord.

Marino Keulen (Open Vld): Minister-president, ik dank u voor uw omstandig en heel helder antwoord. Ik denk dat de Vlaamse administratie het lokaal bestuur steun moet verlenen. We praten hier over een kleinere gemeente. Ik weet zelfs niet of daar een specifieke erfgoedambtenaar aan de slag is. We kunnen ons als Vlaamse overheid laten kennen als een expertisecentrum en als een steunverlener aan die gemeente om het traject helemaal te kunnen doorlopen of op zijn minst het haalbaarheidsonderzoek af te ronden. Op die manier kunnen we de stap naar een nominatieaanvraag bij de UNESCO zetten. Het is dan ook heel belangrijk dat uw agentschap er nu over waakt dat het proces niet stilvalt.

Indien er elders nog betere voorbeelden zouden zijn en indien de UNESCO zou besluiten dat ze dit al heeft gehad en voor uniciteit wil gaan, is er nog de erkenning als geopark. Dat zit daar blijkbaar net onder.

Minister-president, u hebt in verband met veel dossiers al bewezen een hart voor erfgoed te hebben. Dit is iets wat we vanuit Vlaanderen niet te snel mogen loslaten. Zeker in die regio blijft dat hele mergellandschap iets heel apart. Het gaat eigenlijk om de Jekervallei aan de zijde van de Maas, zowel in Nederlands Limburg als in Vlaams Limburg, met daarnaast ook een stukje van de provincie Luik. Dit is eigenlijk het echte hartland van de Euregio. In Kanne, Zichem-Zussen-Bolder en dergelijke heeft dit gedurende generaties het leven gedomineerd. Eerst werden in die mergelgroeven bouwmaterialen gewonnen en nadien is daar de kampernoelieteeft op gevolgd, met daarbij de ramp in 1958.

We weten dat de Nederlanders zeker en vast drie keer nadenken en op zijn minst met hun tong draaien alvorens aan zo een lang traject te beginnen. Dat sterkt me in mijn overtuiging dat dit meer dan een losse flodder is. Zeker vanuit Vlaanderen moeten we, samen met het lokaal bestuur van Riemst, met Nederlands-Limburg en met de hierbij betrokken organisaties, even op het gaspedaal duwen en op zijn minst het haalbaarheidsonderzoek afronden.

De voorzitter: Minister-president Bourgeois heeft het woord.

Minister-president Geert Bourgeois: Mijnheer Keulen, ik dank u voor uw inbreng. Er is een erfgoedambtenaar, want Riemst maakt deel uit van een intergemeentelijke onroerenderfgoeddienst (IOED), de vroegere ZOLAD. Ik denk trouwens dat dit de eerste IOED was. *(Opmerkingen van Marino Keulen)*

Er is een intergemeentelijke samenwerking en er is daar een erfgoedambtenaar. In elk geval is er daar lokale expertise, maar wij hebben een focus en wij beschikken over een bredere ervaring en scope. Zoals ik al heb gezegd, zijn wij bereid om bijstand te verlenen.

Marino Keulen (Open Vld): Minister-president, ik weet dat uw diensten in Limburg goed zijn vertegenwoordigd en een grote expertise vertegenwoordigen. Ze hebben daar aanzien. U mag het proces alleszins niet laten stilvallen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

**VRAAG OM UITLEG van Wouter Vanbesien aan Geert Bourgeois, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed, over het meedelen aan het Vlaams Parlement van de Vlaamse standpunten in de Belgische coördinatie van het Europese beleid
– 2255 (2017-2018)**

Voorzitter: de heer Rik Daems

De voorzitter: De heer Vanbesien heeft het woord.

Wouter Vanbesien (Groen): Voorzitter, ik denk dat we allemaal enthousiast en gepassioneerd zijn met betrekking tot Europa als politiek project. We zijn allemaal bezorgd om het democratisch karakter van de EU en dan met om de rol die de parlementen, het Europees Parlement, de statelijke parlementen en de deelstatelijke parlementen, kunnen vervullen. Mijn vraag om uitleg gaat dan ook in de eerste plaats over de rol die het Vlaams Parlement inneemt en zou kunnen innemen, maar ook over de vraag hoe we de samenwerking met de Vlaamse Regering misschien kunnen verbeteren.

Het is uiteraard enorm belangrijk dat alle Europese regelgeving een rechtstreeks effect op onze Vlaamse regelgeving heeft. Het is dan ook belangrijk dat we de totstandkoming van de Europese afspraken hier op een goede wijze bespreken, controleren enzovoorts. Mijn vragen vallen eigenlijk uiteen in twee onderdelen. Het eerste onderdeel heeft betrekking op het Vlaamse standpunt en het standpunt dat de Vlaamse Regering tijdens de voorbereidingen van de Europese besluitvorming op het niveau van de Federale Regering inneemt bij de Directie-generaal Europese Zaken en Coördinatie. Een iets technischer vraag die misschien ook voldoende belangrijk is om hier ter sprake te komen, betreft het Vlaams standpunt in de comitologievergaderingen. Ik kom daar straks op terug.

Wat de Directie-generaal Europese Zaken en Coördinatie en de Belgische standpuntinname betreft, heeft het Vlaams Parlement nu grosso modo twee instrumenten om de Vlaamse Regering te controleren. Ten eerste is er de maandelijkse rapportering over de EU door de minister-president. Ten tweede zijn er de ex-postbriefings van de Europese ministerraden in de verschillende thematische commissies. Indien de Raad Landbouw en Visserij heeft vergaderd, komt dit hier in de Commissie voor Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid ter sprake. Die twee belangrijke instrumenten zijn nuttig, inzichtelijk, noodzakelijk enzovoorts, maar ze hebben tegelijkertijd ook hun beperkingen.

In de eerste plaats gaat het om de parlementaire praktijk en daarvoor moeten we ook in de eigen boezem kijken. Niet al die ex-postbriefings of verslagmomenten in de thematische commissies vinden even regelmatig plaats. Eigenlijk is dat wat aan het slabakken. Er zijn zelfs verschillende commissies waar dat helemaal niet meer gebeurt. De Commissie voor Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid gaat heel structureel met die verslagmomenten aan de slag en de Commissie voor Mobiliteit en Openbare Werken doet dat op iets minder regelmatige basis. In andere commissies zien we dat echter wat wegdeemsteren. Bovendien zijn die verslagmomenten vaak meer gefocust op de consequenties van de Europese regelgeving voor Vlaanderen dan op de positie die Vlaanderen in de Europese besluitvorming heeft ingenomen.

Ten tweede is er een maandelijkse EU-rapportage. Daarin wordt veel tijd en werk gestoken. Die is zeer nuttig en wordt dankbaar ontvangen langs deze kant. Maar we zien ook dat dat nog steeds niet altijd volledig is en vooral dat het precieze standpunt van Vlaanderen in de materie niet altijd duidelijk blijkt. Het bevat vaak het standpunt van België, wat de lidstaten vonden of wat België opriep. Maar

voor ons is het toch ook relevant om te weten wat Vlaanderen heeft ingebracht in dat Belgische standpunt of wat onze mening daarover was.

Ten derde is de Europese besluitvorming van die aard dat een dossier vaak al meerdere keren in werkgroepen van de Raad of van de ministers is gepasseerd, vooraleer het op de Raad zelf wordt geagendeerd. Ook in die werkgroepen is België vertegenwoordigd, soms ook door een regionale ambtenaar of deskundige. En het gebeurt vaak dat die vertegenwoordigers deelnemen aan de gesprekken zonder dat ze over een heel precies onderhandelingsmandaat beschikken. In sommige beleidsdomeinen is er wel een soort vooroverleg. Maar goed, omdat de meeste beleidsknopen op Europees niveau in feite al in die werkgroepen worden doorgehakt, lijkt het voor het controleren van de rol van Vlaanderen bij het tot stand komen van Europese wet- en regelgeving toch belangrijk om te weten welke rol Vlaanderen in deze werkgroepenfase heeft gespeeld.

Minister, ik heb een eerste reeks van vragen. Hebt u principiële bezwaren tegen het maandelijks kenbaar maken van de door Vlaanderen ingenomen posities op die DGE-vergaderingen en eventueel vooroverleg aan het Vlaams Parlement?

Hebt u praktische of andere bezwaren tegen het maandelijks kenbaar maken van de door Vlaanderen ingenomen posities op de DGE-vergaderingen en eventueel vooroverleg aan het Vlaams Parlement?

Overweegt u werk te maken van een rapportage aan het Vlaams Parlement van de door Vlaanderen ingenomen posities tijdens de DGE-vergaderingen en eventueel vooroverleg, bijvoorbeeld naar het model van de huidige maandelijkse rapportage, maar dan uitgebreider en vooral met meer aandacht voor de rol van Vlaanderen in het tot stand komen van het Belgische standpunt?

Ik kom tot mijn tweede reeks vragen, over de 'comitologie'. In de Europese Unie zijn de lidstaten in feite de uitvoerende macht. Maar een deel van die uitvoerende macht is al decennia overgeheveld naar de Europese Commissie, die daar wordt gecontroleerd door vertegenwoordigers van de lidstaten, in een driehonderdtal thematische comités. En dat wordt dan die comitologie genoemd. Die comités bestaan onder meer uit vertegenwoordigers van lidstaten.

Dat is heel veel. Het zou waarschijnlijk niet mogelijk en niet realistisch zijn om al die bepalingen via de gewone wetgevingsprocedure tot stand te laten komen. Maar toch is de afgeleide wetgeving via de comités heel erg belangrijk. Want de strengheid of de soepelheid van Europese regels hangt vaak af van de manier waarop die verdere invulling gebeurt. Ook wegens het streven naar compromissen in die wetgevingsprocedures zijn sommige Europese wetten natuurlijk nogal vaag, waardoor die precieze verdere invulling nog belangrijker wordt. Meer dan 80 procent van alle EU-regels met een bindende kracht valt in de categorie gedelegeerde handelingen of uitvoeringshandelingen. Vaak gaat dat over supergedetailleerde technische kwesties, maar niet altijd. Het gaat soms ook over heel principiële zaken.

Momenteel hebben we in het Vlaams Parlement heel zelden een idee over hoe onze regionale afgevaardigden in die comités hebben gestemd of welk standpunt ze hebben ingenomen. Ook het register van de Europese commissies geeft stempunten per landen aan of hoeveel landen tegen hebben gestemd of zich hebben onthouden. Maar het geeft niet aan welke positie die landen hebben ingenomen, laat staan dat we dan kunnen achterhalen wat de eventuele regionale afvaardiging als positie had.

Ik geef heel kort enkele voorbeelden van belangrijke technische details die in die comités worden besproken: welke pesticides er zijn toegelaten, welke chemische producten in welke gebruiksvoorwerpen zoals speelgoed zijn toegelaten, welke comités zich bezighouden met subsidies voor onderzoek en ontwikkeling naar de

bouw van drones, welke genetisch gemodificeerde organismen (ggo's) er al dan niet worden toegelaten. Dat zijn toch wel belangrijke beslissingen, met vele consequenties.

Minister, mijn tweede reeks van vragen richt zich dus op de comités. Hebt u principiële bezwaren tegen het, bijvoorbeeld maandelijks, aan het parlement kenbaar maken van de door België ingenomen posities op de vergaderingen van de comités en de rol van Vlaanderen bij het tot stand komen van deze posities? Hebt u praktische bezwaren tegen het maandelijks aan het parlement kenbaar maken van de door België ingenomen posities op de vergaderingen van de comités en de rol van Vlaanderen bij het tot stand komen van deze posities? Overweegt u werk te maken van een rapportage aan het parlement van de door België ingenomen posities tijdens de comitologievergaderingen en van de Vlaamse rol bij het tot stand komen van deze posities?

De voorzitter: Minister-president Bourgeois heeft het woord.

Minister-president Geert Bourgeois: Collega, u weet dat ik heel veel belang hecht aan actieve openbaarheid van bestuur. Ik heb met deze regering een aantal bijkomende generieke initiatieven genomen – u kent die – met de publicatie van alle gegevens en documenten, met DORIS, de publicatie op de website van het Vlaams Parlement. Bij elke plenaire vergadering krijgt u verder een mededeling van de ingekomen documenten.

Specifiek wat de Europese besluitvorming betreft, heb ik in de eerste periode dat ik bevoegd was voor het buitenlands beleid al gezorgd voor een zeer uitgebreide maandelijkse rapportering, die eigenlijk alleen nog maar elke periode wordt verfijnd en verdiept.

Ten eerste is er ons generieke kader, onze 'Visienota op de Europese Unie', die hier als conceptnota werd besproken. Daarnaast brengen wij elk jaar in januari voor dit parlement ons overzicht van de voor Vlaanderen prioritaire en de voor Vlaanderen relevante dossiers, met telkens thematische fiches die per EU-dossier worden opgesteld. U vindt dat allemaal terug in de nota aan de Vlaamse Regering, met steeds een eerste principiële inhoudelijke Vlaamse standpuntinname, trouwens ook vergezeld van een eerste subsidiariteitsinschatting van de Vlaamse overheid, ter ondersteuning van uw werkzaamheden.

Voor de prioritaire EU-dossiers wordt bovendien, na publicatie van de gedetailleerde voorstellen door de Commissie, een uitgebreidere fiche opgesteld met een update van de Vlaamse standpuntinname. Al deze geactualiseerde dossierfiches verschijnen in de maandelijkse mededeling aan de Vlaamse Regering met de belangrijkste ontwikkelingen in de EU, die voor u allen beschikbaar is. In diezelfde maandelijkse mededeling wordt eveneens gerapporteerd over de gebeurtenissen in de Raad en de Europese Raad. Telkens besteden we uitvoerige aandacht aan datgene wat van belang is voor België en Vlaanderen, met daarin de Belgische en desgevallend Vlaamse standpunten.

Ik heb het laatste verslag dat u is bezorgd mee. Elk van die punten geeft u inzicht in de standpuntinname. Ik citeer uit de commentaar : "De commissievoorstellen voor het EU-budget na 2020 vormen een goed vertrekpunt voor verdere onderhandelingen.(...) De Vlaamse Regering steunt het EU-perspectief voor de landen uit de Westelijke Balkan.(...) De Vlaamse Regering steunt de EU-aanpak tegen beslissing VS om invoertarieven voor Europees aluminium en staal in te voeren. (...)Vlaanderen weegt met succes mee op Europese aanbevelingen rond sleutelcompetenties. (...)Vlaanderen deelt goede praktijken over preventie van gewelddadige radicalisering bij jongeren. (...) Vlaanderen wil goed bestuur" enzovoort. Elk van deze punten geeft u zeer gedetailleerd een overzicht van de activiteiten van de voorbije maand.

Ik ben daar nog nooit, tenzij ik mij vergis, over ondervraagd, op geen enkel moment, ook niet door u in de loop van deze vier jaar, en ook niet voorheen. Elke maand bezorgen wij dit met de standpunten die we innemen. Daar komen geen vragen over, op geen enkel moment. Het staat u uiteraard vrij om dat te doen en om telkens na elke Raad – we kondigen u de agenda aan – de bevoegde minister te ondervragen. U haalt het voorbeeld aan van ggo's, pesticiden en dergelijke. Het staat u vrij om de bevoegde minister daarover te interpellieren of vragen te stellen. We zorgen voor een volledige transparantie.

Er is ook geregeld een gedachtewisseling met de leden van de deze commissie en de Algemeen Afgevaardigde van de Vlaamse Regering bij de Europese Unie (AAVREU). Ook de vakattachés van de AAVREU geven regelmatig terugkoppeling over de raden in de vakcommissies, bijvoorbeeld in Landbouw en Visserij, op vraag van het Vlaams Parlement. Dit kan ook vóór de Raad gebeuren. Er kunnen dus voor en na de Raad vragen worden gesteld. Ik durf met de hand op het hart te zeggen dat we op dat vlak de beste leerling zijn in dit land en waarschijnlijk, in vergelijking met veel andere landen, in de Europese Unie.

Wat de DGE's betreft, moet u een onderscheid maken tussen besprekingen die gaan over documenten die de EU zelf classificeert als documenten die geheim moeten worden gehouden en andere. De eerste zijn geclassificeerde EU-documenten die een label krijgen, meer bepaald: EU TOP SECRET, EU SECRET, EU CONFIDENTIAL of EU RESTRICTED. Die mogen alleen door ambtenaren met een passende veiligheidsmachtiging via de nationale veiligheidsdiensten worden ingekeken. Dat zijn dus uiterst confidentiële documenten.

Van andere besprekingen binnen de DGE wordt achteraf een verslag gemaakt. Ik geef u mee wat de Federale Overheidsdienst Buitenlandse Zaken daarover zegt: "Deze DGE-verslagen zijn eigendom van de FOD Buitenlandse Zaken. Een vraag om inzage kan bij de DGE van de FOD Buitenlandse Zaken ingediend worden." Wij kunnen die dus op geen enkele manier meedelen. De derde, in dit geval de FOD, moet daarmee akkoord gaan. De FOD bestempelt deze DGE-verslagen als 'vertrouwelijk' en 'niet voor verdere verspreiding'. De FOD Buitenlandse Zaken zegt bovendien dat ze vallen onder de bepaling van de wet betreffende de openbaarheid van bestuur, die een uitzondering bevat, namelijk de verspreiding die de bescherming van de federale internationale betrekkingen van België zou schaden. De FOD staat daar dus op een zeer strikt standpunt.

Bovendien moet ik u zeggen dat dit ook in conflict zou komen met de regel openbaarheid van bestuur met betrekking tot buitensporige rapportagelast. Er zijn elk jaar honderden DGE's. In 2017 bijvoorbeeld waren er 387 DGE-vergaderingen. Het is onmogelijk om daar telkens standpunten uit te distilleren met betrekking tot de onderscheiden punten.

Over de Belgische positie ingenomen op niveau van de Raad communiceren wij heel actief. De ingenomen standpunten komen in de maandelijkse mededelingen die worden bezorgd aan dit parlement. Voor de aanwezigheid van Vlaanderen op de Raad zijn we gebonden aan de bepalingen van bestaande samenwerkingsakkoorden. Voor de raden waar de Vlaamse overheid zelf aanwezig is, kunnen wij de door België ingenomen positie uit eerste hand rapporteren. Voor de andere raden zijn wij afhankelijk van de informatie die in het officiële Belgische verslag is opgenomen.

De standpunten van België in de diverse expertencomités is een ander verhaal. De zogenaamde comitologie valt niet onder een samenwerkingsakkoord, op geen enkele manier. Daar worden we geconfronteerd met iets dat zich volledig op het federale niveau afspeelt en waar Vlaanderen niet bij betrokken is.

Uiteraard, mijnheer Vanbesien, staat het u vrij om op elk moment, hetzij vooraf, hetzij na de raden, de betrokken minister vragen te stellen, voor zover het

maandelijks rapport dat u hier krijgt en dat naar mijn aanvoelen zeer gedetailleerd is, niet voldoende informatie zou bevatten.

De voorzitter: De heer Vanbesien heeft het woord.

Wouter Vanbesien (Groen): Ik begrijp uw antwoord als tweeledig. Ten eerste doet u al veel aan rapportage, wat ik niet heb betwist. Integendeel, ik heb een overzicht gegeven van dingen die gebeuren en die nuttig, noodzakelijk en goed zijn. Ten tweede, op de vraag naar bijkomende rapportage is uw antwoord 'neen': u doet dat niet. U zegt dat ik zelf maar vragen moet stellen, maar dat u daar geen actieve rol in zult spelen.

Ik vind de argumentatie inzake de DGE heel verontrustend. U zegt dat dit allemaal door de FOD Buitenlandse Zaken als vertrouwelijk wordt bestempeld en dat u dat niet mag zeggen. U mag als Vlaamse Regering uiteraard zeggen wat uw standpunt is en zeker aan het Vlaams Parlement. In datzelfde geval zou ik dan ook geen vragen meer kunnen stellen achteraf over wat u hebt gezegd in het federale overleg. U zou zeggen dat dit staatsgeheim is en dat België beslist heeft dat een Vlaams minister niet aan het Vlaams Parlement mag zeggen wat uw standpunt daarin is geweest. Ik begrijp niet zo goed wat de vertrouwelijkheid van de verslaggeving van de DGE te maken heeft met openbaarheid over een Vlaams standpunt ingenomen door de Vlaamse Regering richting Vlaams Parlement.

Wat die comitologie betreft, zijn daar wel degelijk regionale ambtenaren aanwezig als het gaat over regionale bevoegdheden. Dat is iets dat een zeker expertiseniveau vereist, maar het is niet zo dat die comitologie bestaat uit onafhankelijke experts die dan op basis van wetenschappelijke inzichten tot een standpunt komen. Dat zijn gemandateerde mensen die daar namens hun lidstaat en namens Vlaanderen, ook mee namens België, een standpunt komen verdedigen en daar een opdracht hebben.

Mijn vraag is niet om alles altijd openbaar te maken. Maar een rapportage van een selectie van belangrijke dingen, zowel op Belgisch niveau DGE als op Europees niveau comitologie, lijkt mij nog altijd een meerwaarde. Het zal dan inderdaad aan ons zijn om te beslissen waarover we verder bevragen en waarover niet. Dit is een logische en nuttige vraag voor actieve openbaarheid.

De voorzitter: Minister-president Bourgeois heeft het woord.

Minister-president Geert Bourgeois: Het is natuurlijk niet zo dat wij openbaarheid schuwen. We rapporteren daarover op het niveau van de raden. Ik verwijs nog eens naar de maandelijkse mededeling.

Op het niveau van de DGE kunnen wij die verslagen niet meedelen. Dat zijn onze verslagen niet. Dat zijn verslagen van de FOD Buitenlandse Zaken. Het is ook niet zo dat de Vlaamse Regering vooraf een formeel standpunt inneemt. Daar ontstaat een dynamiek van dialoog waaruit dan finaal beslissingen komen waarover wij rapporteren. Dat zijn de standpunten die ingenomen worden op de raden.

Wat de comitologie betreft, herhaal ik – ik het anders zou willen – dat die niet eens zijn opgenomen in de bestaande samenwerkingsakkoorden. Daar worden af en toe, ad hoc, Vlaamse ambtenaren op uitgenodigd. Dat is puur op technische kwesties. Als dit leidt tot beleidsbeslissingen in de raden – en ik verwijs nog eens naar de voorbeelden die u aanhaalt met betrekking tot ggo's en pesticiden –, dan kunt u daarover altijd op elk moment elke minister ondervragen. Maar institutioneel is Vlaanderen bij die comitologie, tot mijn spijt en ongenoegen, niet betrokken.

De voorzitter: De heer Vanbesien heeft het woord.

Wouter Vanbesien (Groen): U hebt uw argumenten herhaald. Misschien is het interessant – maar dat is dan eerder richting volgende legislatuur – om op parlamentsniveau afspraken te maken over hoe we de Europese besluitvorming en de rol van Vlaanderen daarin op een goede en grondige manier kunnen evalueren en opvolgen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Ingeborg De Meulemeester aan Geert Bourgeois, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed, over de terugtrekking van de Verenigde Staten uit de VN-Mensenrechtenraad – 2293 (2017-2018)

Voorzitter: de heer Rik Daems

De voorzitter: Mevrouw De Meulemeester heeft het woord.

Ingeborg De Meulemeester (N-VA): Minister-president, de Amerikaanse regering heeft zich teruggetrokken uit de Mensenrechtenraad van de Verenigde Naties (VN). De regering van president Trump uitte eerder al meermaals kritiek op de werking van de raad. VN-mensenrechtencommissaris, Zeid Ra'ad Al Hussein, haalde uit naar Trumps migratiebeleid waarbij kinderen aan de Mexicaans-Amerikaanse grens van hun ouders worden gescheiden. De VS beschuldigen op hun beurt de raad van hypocrisie en chronische vooringenomenheid tegenover Israël. Voorts zou de raad schenders van mensenrechten beschermen. De VS hadden er ook voor kunnen kiezen om alleen nog met waarnemersstatus deel te nemen aan de Mensenrechtenraad, maar besloten om zich helemaal terug te trekken.

Hoe beoordeelt u het terugtrekken van de Verenigde Staten uit de VN-Mensenrechtenraad? Welke conclusies kunt u trekken en in welke mogelijke gevolgen voorziet u? Welke signalen zal Vlaanderen uitsturen op het gegeven dat de Verenigde Staten zich hebben teruggetrokken uit de raad?

De voorzitter: Minister-president Bourgeois heeft het woord.

Minister-president Geert Bourgeois: De VS zouden normaal tot 2019 lid geweest zijn van de Mensenrechtenraad. Ze hebben aangekondigd dat ze die termijn niet zullen uitdoen en niet meer zullen deelnemen aan de sessies van de Mensenrechtenraad. Dit is het eerste zetelend lid dat zelf uit de Mensenrechtenraad stapt. Ik betreur die beslissing van de VS, zeker nu dit jaar de zeventigste verjaardag van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens wordt gevierd. De Mensenrechtenraad is het enige multilaterale platform waar mensenrechten op het allerhoogste niveau tussen staten kunnen worden besproken.

De huidige werking van de Mensenrechtenraad vertoont inderdaad gebreken. Het klopt dat je je, zoals de VS, vragen kunt stellen bij de reputatie van een aantal leden. Er zijn inderdaad verbeteringen mogelijk op het vlak van lidmaatschap en doeltreffendheid van de raad, maar heeft een einde maken aan de samenwerking een beter effect dan te proberen om intern tot beterschap te komen? Dat is een fundamentele vraag. Het is onze opinie dat de raad een essentieel platform blijft, zeker in tijden waarin het multilateralisme en de mensenrechten steeds meer onder druk komen te staan.

De gevolgen van de terugtrekking zullen pas op termijn duidelijk worden. Het is evident dat de VS een heel belangrijke rol speelden in de Mensenrechtenraad, zowel door de initiatieven die ze lanceerden als het politieke gewicht dat ze in de schaal legden.

De vraag is wie de rol van de VS zal overnemen en wie in de plaats van de VS zal oproepen tot stemming voor een aantal resoluties.

Op korte termijn zal het erop aankomen om de ontmanteling van die Mensenrechtenraad te vermijden en om de verwezenlijkingen ervan te vrijwaren. De Algemene Vergadering van de VN zal zo snel mogelijk een nieuw lid moeten kiezen om de termijn van de VS uit te doen. Dat lid zal net als de VS uit de groep van 'West-Europese en andere staten' moeten komen. Het zou goed zijn dat dit snel kan gebeuren zodat het nieuwe lid kan deelnemen aan de stemming over enkele mensenrechtenresoluties die hangende zijn voor de Mensenrechtenraad.

Het is niet duidelijk of de VS nog zullen deelnemen aan de Universal Periodic Reviews of aan de aanduiding en werkzaamheden van de mandatarissen van de speciale procedures van de Mensenrechtenraad. Het is niet duidelijk welke rol de VS voor zichzelf nog weggelegd zien en of ze nog een rol zullen spelen als waarnemer in de Mensenrechtenraad. Uit de correspondentie valt af te leiden dat de VS inspanningen zullen blijven doen om de Mensenrechtenraad te hervormen, meer bepaald betreffende het lidmaatschap en de schrapping van agendapunt 7 van de agenda met betrekking tot Israël. De Verenigde Staten laten uitschijnen opnieuw actief lid te willen worden op het moment dat daaraan zou zijn voldaan.

Vlaanderen blijft het werk van de Mensenrechtenraad steunen. De Mensenrechtenraad behoort niet tot de gemengde bevoegdheden in het kader van de bestaande samenwerkingsakkoorden. Vlaanderen speelt dus geen directe rol in de Mensenrechtenraad. Uiteraard zetten we ons in om een kwaliteitsvolle bijdrage te leveren aan de evaluatie van België in het kader van de Universal Periodic Review. We werken ook mee met de speciale rapporteurs die worden aangesteld door de Mensenrechtenraad.

Op basis van onze bevoegdheden leveren wij ook belangrijke bijdragen aan de werkzaamheden van de Comités van de Specifieke Mensenrechtenverdragen. Op dit werk en deze bevindingen wordt vaak een beroep gedaan binnen de Mensenrechtenraad en dit draagt dus ook op een of andere manier bij aan de mensenrechtenreputatie van een VN-lidstaat.

Ik herhaal dat het geen gemengde bevoegdheid is en dus zijn we ook niet betrokken bij de voorbereidingen van de standpunten die daar worden ingenomen.

De voorzitter: Mevrouw De Meulemeester heeft het woord.

Ingeborg De Meulemeester (N-VA): Minister-president, ik dank u voor uw antwoord. Jammer genoeg toont de ervaring van de afgelopen jaren aan dat de huidige Mensenrechtenraad niet immuun is voor politisering. Ik heb ook een beetje het idee dat de VN-Mensenrechtenraad kampt met een geloofwaardigheidsprobleem. Eind vorig jaar trad ook Congo toe. Dat is spijtig.

Nochtans is die multilaterale aanpak echt wel aangewezen. We zijn een relatief kleine deelstaat. Vlaanderen beschikt maar over een beperkt eigen aantal instrumenten om de problemen op het vlak van respect voor de rechten van de mens aan te kaarten. Met de meeste staten waar grove mensenrechtenschendingen plaatsvinden, onderhoudt Vlaanderen geen actieve bilaterale betrekkingen.

Het is daarom nog meer van belang om te investeren in twee waardevolle bestaande internationale fora waar we deze problemen op een institutionele wijze kunnen aankaarten, enerzijds de bijeenkomsten tussen de Europese Unie en de groepen van partnerlanden en anderzijds de VN-Mensenrechtenraad. Misschien is het van belang om eens na te denken over een EU-standpunt en een EU-strategie.

De voorzitter: De heer De Croo heeft het woord.

Herman De Croo (Open Vld): Minister president, ik stel mij de vraag of de Verenigde Staten al dan niet het verdrag hebben geratificeerd. Ik denk van niet, maar ik aarzel een ogenblikje. Ze hebben het niet geratificeerd, wat deze administratie ook dagtekent.

Er zijn een aantal gewoonten in de Verenigde Staten. Het verdrag met betrekking tot het Internationaal Strafhof in Den Haag bijvoorbeeld hebben ze ook niet geratificeerd en ze hebben zelfs bilaterale contacten en akkoorden met landen om hun Amerikaanse staatsburgers en militairen niet door dat hof te zien dagvaarden. Het is vervelend dat zo'n groot land dat doet, want het is contradictorisch aan de exemplarische rol die ze in het algemeen spelen.

Op de ongeveer 197 leden en landen die lid zijn van de VN, ben ik niet zeker of een derde niet gediskwalificeerd is naar eigen gedrag om in die raad te gaan zetelen. Ik weet dat die aangeduid worden per continent en dat er binnen de continenten een soort rotatie is van landen. Zo is de Democratische Republiek Congo, die me na aan het hart ligt, ook lid geworden van die raad. Misschien is het een voorbeeldigheid voor dat land. Minister-president, in welke 'tournante' zit Israël en door welk continent – Europees waarschijnlijk – kan het worden voorgedragen om op zijn beurt, als die er komt, lid te worden van die raad?

U hebt daarnet gezegd, wat ik beaam, dat een van de belangrijkste punten van die raad erin bestaat de Universal Periodic Review te maken. België met al zijn 'rechtstaatheid' en de bescherming van rechten heeft daar ook enkele jaren geleden op het appel gestaan door onze gevangenen. Die review is interessant omdat die wordt gemaakt door de 'peers' en wordt beantwoord door het land zelf waarom de review draait. Ik vind dat positief.

We hebben al zo weinig internationaal moreel of uitvoerbare geldende regels die de mensenrechten beamen, dat de terugtrekking van zo'n land hopelijk maar tijdelijk zal zijn.

De voorzitter: Mevrouw Soens heeft het woord.

Tine Soens (sp.a): Voorzitter, we hebben tijdens de plenaire vergadering van twee weken geleden unaniem een resolutie goedgekeurd over de schending van kinderrechten in de VS. Het ging toen specifiek over kinderen die werden opgesloten aan de grens en gescheiden werden van hun ouders. Een van de vragen aan de regering van het parlement was om er bij de "Federale Regering op aan te dringen dat België in de VN-Mensenrechtenraad waar het tot eind dit jaar deel van uitmaakt een voorstel van resolutie indient om de schendingen van de kinderrechten in de VS te onderzoeken". Hebt u daartoe al initiatieven genomen? Zal de Federale Regering dit doen?

De voorzitter: Mevrouw de Bethune heeft het woord.

Sabine de Bethune (CD&V): Voorzitter, mijn tussenkomst gaat volledig in dezelfde richting als die van mevrouw Soens. De Verenigde Staten hebben het Kinderrechtenverdrag getekend, maar niet geratificeerd. Dat is toch ook al een belangrijk teken aan de wand in het gekende mensenrechtendebat.

Ik wil ook concreet focussen op de recente evenementen in de Verenigde Staten. Mevrouw Soens verwijst terecht naar de resolutie die door het Vlaams Parlement is goedgekeurd. We vernemen via de media dat de Amerikaanse president een halt toeroept aan de politiek om gezinnen te scheiden. Ik heb geen investigatieopdracht en ik heb ook geen gedetailleerd onderzoek gedaan, maar er zijn toch wel wat dissidente geluiden. Blijkbaar is het niet zo evident.

Ik heb een reportage gezien van een vooraanstaande democratische kandidate, Elizabeth Warren, die op een heel aangrijpende manier verslag uitbrengt van haar bezoek aan de gesloten centra. Mannen, vrouwen en kinderen worden nog altijd in kooien vastgehouden. Verschillende getuigenissen zeggen dat de hereniging van de kinderen met hun ouders heel moeizaam verloopt. Men denkt dat men in bepaalde gevallen zelfs helemaal niet tot een hereniging zal kunnen komen omdat de ouders al gedeporteerd zijn, terug naar hun land gebracht zijn en waarvan de gegevens niet juist opgeslagen zijn. Ze zullen geen bewijs kunnen geven dat het over hun kinderen gaat. Misschien moet er een DNA-onderzoek komen, dat maanden en maanden duurt.

Hebt u al de kans gehad om dit heel specifieke probleem aan te kaarten bij de Amerikaanse vertegenwoordigers in ons land? Hebt u opdracht gegeven aan onze Vlaamse vertegenwoordigers in de Verenigde Staten om dit ginds via hun kanalen aan te kaarten?

Het gaat hier over een zeer grove schending van de mensenrechten en de kinderrechten. Het is normaal dat we dit van heel nabij opvolgen. Dit sluit helemaal aan bij de Vlaamse bevoegdheden inzake welzijn, kinderrechten, kindervelzijn en dergelijke. 'In foro interno, in foro externo.' We zitten daar in de kern van de Vlaamse bevoegdheden.

Het zou een steun zijn voor ons werk en voor onze inzet als we zouden weten dat de Vlaamse Regering dit ook ter harte neemt, niet alleen in Congo maar ook in de Verenigde Staten wanneer zich een dergelijk misbruik voordoet.

Ik wil mijn tussenkomst niet ontkrachten, maar ik wil toch verwijzen naar een beslissing die de Federale Regering heeft genomen om ook in ons land in 127bis gezinnen met kinderen op te sluiten, om dat mogelijk te maken, met het oog op uitwijzing, voor veertien dagen en verlengbaar met veertien dagen. Mijns inziens is dit een schending van de mensenrechten. Het debat zal worden gevoerd. Ik hoor dat onze vertegenwoordigers in Genève ook al van internationale instanties en de Raad van Europa hebben vernomen dat men dit als een schending van de kinderrechten ziet. We moeten niet alleen naar de Verenigde Staten kijken, we kunnen ook kijken naar wat gebeurt in eigen land. Ook dit dossier is lang niet gesloten. We moeten die beslissing van de Federale Regering ongedaan maken.

De voorzitter: Minister-president Bourgeois heeft het woord.

Minister-president Geert Bourgeois: De Verenigde Staten hebben het Mensenrechtenverdrag wel geratificeerd, want anders zouden ze geen lid kunnen zijn. De VS hebben nooit het Kinderrechtenverdrag geratificeerd, zoals ik meedeelde in de plenaire vergadering. Dat is ook niet gebeurd onder Obama. Hij heeft dit ook niet voorgelegd aan de Senaat. Het is nooit geratificeerd door de VS.

Ik herhaal wat ik heb gezegd. De VS hebben een aantal punten met betrekking tot de werking van de Mensenrechtenraad. Als ik bijvoorbeeld zie dat er meer resoluties gegaan zijn over de situatie in Israël dan in Noord-Korea, Syrië en andere landen samen, dan kun je je niet van de indruk ontdoen dat de Mensenrechtenraad disproportioneel focust op een aantal landen en een aantal andere landen disproportioneel buiten de focus laat. Betekent dit dat je je moet terugtrekken? Ik denk van niet en de Europese Unie denkt ook van niet.

De EU heeft in een officiële mededeling gezegd dat ze bereid is om te komen tot hervormingen en veranderingen en een andere aanpak binnen de Mensenrechtenraad. Terugtrekken betekent altijd een eenzijdige act, waardoor je ook niet meer kunt wegen op de besluitvorming en er geen inbreng meer in kunt hebben.

Dit wordt gelinkt aan het dossier van de kinderrechten. Kort na de actuele vragen is Trump op zijn beslissing teruggekomen. De Amerikaanse ambassadeur wordt normaal in juli aangesteld. Ik heb mij voorgenomen om onmiddellijk met de ambassadeur te spreken, eerder dan nog eens met de zaakgelastigde, die trouwens bij Didier Reynders is geweest. We zijn toen ook tussengekomen om te zien of we daarbij aanwezig konden zijn. Dat bleek niet mogelijk. Het is interessanter om met de nieuw aangestelde ambassadeur te spreken, eerder dan nog eens bij de zaakgelastigde dat standpunt te herhalen. We zullen dat punt niet uit het oog verliezen. Er zijn ook nog andere zaken, zoals ik meedeelde in de plenaire vergadering, die voorwerp van bespreking kunnen vormen.

We zijn daar niet rechtstreeks bij betrokken, maar uiteraard zijn mensenrechten voor ons een heel belangrijk thema. Dat is ook een heel belangrijk thema voor de Europese Unie. Samen met de federale minister van Buitenlandse Zaken, Didier Reynders, en samen met de Europese Unie betreuren wij sterk de terugtrekking van de VS. Dit maakt natuurlijk deel uit van een groter geheel van maatregelen waarbij de VS zich uit het multilateralisme terugtrekt, wat leidt tot onrust en onzekerheid en negatieve effecten heeft wereldwijd. De vraag is of eender welke reactie enig effect zal hebben op de beslissing van de president daaromtrent. Ik verwijs naar de protectionistische maatregelen, waar ook binnen de VS steeds meer reactie op komt. Maar goed, als de president een decreet uitvaardigt, dan is dat zo.

Het is een evolutie die zorgen baart en waartegen we ons op alle mogelijke manieren verzetten zonder mee te gaan in een spiraal die steeds meer leidt tot maatregelen en tegenmaatregelen, ook al is de Europese Unie in een aantal gevallen verplicht om dat te doen.

We krijgen natuurlijk het heel bezorgde signaal van de Europese industrie dat we de zaken niet op de spits mogen drijven. Het is geen gezellige of goede situatie. Ik hoop dat we de zaken in de loop van deze periode nog ten goede kunnen zien keren.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Cathy Coudyser aan Ben Weyts, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Vlaamse Rand, Toerisme en Dierenwelzijn, over de organisatie van de World Choir Games – 2227 (2017-2018)

Voorzitter: de heer Rik Daems

De voorzitter: Mevrouw Coudyser heeft het woord.

Cathy Coudyser (N-VA): Voorzitter, in de vraag om uitleg die ik heb ingediend, staat de vraag of er al een doorbraak is in verband met de organisatie van de World Choir Games in Vlaanderen in 2020. Sinds de indiening van de vraag om uitleg heb ik echter het goede nieuws vernomen dat Vlaanderen erin geslaagd is de Olympische Spelen van de koren, de World Choir Games, naar Vlaanderen te halen. Antwerpen en Gent zullen daarvoor als gaststad optreden.

Ik denk dat dat supergoed nieuws is. Hieraan nemen 500 koren uit niet minder dan 80 landen deel, en bovendien biedt het ons een kans om onze meer dan 1000 eigen, Vlaamse koren de kans te geven van dat topevenement in eigen land te genieten. Dit brengt uiteraard 30.000 bezoekers extra naar Vlaanderen en we kunnen onze troeven, onze cultuur, ons DNA en onze identiteit, hiermee wereldwijd uitspelen.

In de Vlaamse begroting is 1,8 miljoen euro ingeschreven om dit evenement naar Vlaanderen te halen. Daar is heel wat voorbereiding aan te pas gekomen. Zo is onder meer de organisatie Interkultur naar Vlaanderen gekomen. Interkultur

heeft een bezoek gebracht aan de mogelijke verschillende evenementlocaties. Dat bezoek is begeleid door de vzw Koor & Stem.

Minister, hoe is dat bezoek van Interkultur verlopen? Welke troeven hebben de Vlaamse locaties? Zijn in het licht van de organisatie van de World Choir Games nog speciale aandachtspunten naar voren gekomen? Hoe zullen we onze Vlaamse koren zo goed mogelijk betrekken bij de voorbereidingen van het hele evenement? Wat zijn de volgende stappen nu we dit hebben binnengehaald? Hoe zullen we ons verder voorbereiden op de komst van de World Choir Games? Hoe zullen we hier het maximaal rendement uithalen, zowel op het vlak van cultuur als op het vlak van economisch rendement?

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Voorzitter, dit is inderdaad goed nieuws. Het is een eerste realisatie van Event Flanders. We hebben hier de nodige energie in gestoken om tot dit succes te komen. Ik zal even het traject schetsen dat aan die heuglijke mare is voorafgegaan.

In juni 2017 zijn we gestart door de World Choir Games te selecteren als een potentieel evenement waarop we mogelijk een bod konden uitbrengen. In september 2017 heeft een eerste verkennend overleg plaatsgevonden tussen het aansturingscomité en de organisator van de World Choir Games, de Duitse organisatie Interkultur. Sinds dat eerste overleg is Event Flanders permanent in dialoog gebleven met Interkultur. Begin december 2017 hebben we de bevestiging van de steden Antwerpen en Gent als mogelijke gaststeden voor het evenement gekregen. Medio december 2017 heeft de Vlaamse Regering de kwalificering van de World Choir Games als topevenement en de mogelijkheid om een biddingdossier in te dienen, principieel goedgekeurd. Eind januari 2018 hebben we dat ook effectief gedaan. Vervolgens is er een biddingprocedure en ook een wat diplomatieke procedure geweest. In maart 2018 heeft een vrij ruime delegatie van Interkultur Antwerpen en Gent bezocht. Er is hen toen een heel traject aangeboden om verschillende sites te bezoeken. Ik ben toen, als een soort naprogramma, ook zelf naar Antwerpen geweest om die mensen te ontvangen en te overtuigen van onze vaste wil en ambitie om die organisatie naar Vlaanderen te halen. Ik heb interessante contacten gehad. We hadden zelfs een diner georganiseerd met daarbij trouwens een optreden van een koor. In april en mei 2018 zijn we begonnen met de contractonderhandelingen. In juni 2018 heeft de Vlaamse Regering dit opnieuw goedgekeurd, is het host agreement met Interkultur ondertekend en hebben we een bidding fee betaald. Op 21 juni 2018 mochten we bekendmaken dat Vlaanderen de gastregio zou zijn.

Uiteindelijk was er nog concurrentie van Zuid-Korea, dat aan het eind van de rit nog in de running was, maar de bereikbaarheid van Vlaanderen was een belangrijk voordeel. Voor veel Europese koren is het gemakkelijker en financieel voordeliger om naar Vlaanderen te reizen in plaats van naar Zuid-Korea. Interkultur blijft natuurlijk in eerste instantie een Europese organisatie. De koren komen van over heel de wereld, maar het hart ligt misschien veeleer in Europa.

Ik denk dat Event Flanders dit bod ook succesvol heeft kunnen afronden dankzij de expertise van The Sports Consultancy, de organisatie die Event Flanders voor het evenementenbeleid bijstaat, en dankzij de intensieve samenwerking tussen de beleidsdomeinen Cultuur en Toerisme. Ik denk dat we dit goed hebben gedaan. Dit geldt ook voor de goede samenwerking in hoofde van Gent en Antwerpen. Ik denk dat we de organisatoren ook door middel van die samenwerking hebben kunnen overtuigen.

De eerstvolgende stap is de voorstelling van de host voor 2020 tijdens de World Choir Games in juli 2018 in Tshwane in Pretoria. Er is me officieel gevraagd

tijdens de slotceremonie op 14 juli 2018 officieel de vlag in ontvangst te nemen en naar Vlaanderen mee te brengen. Zuid-Afrika en een vlag, dat is ongelooflijk verleidelijk, maar 14 juli 2018 is lastig in de agenda en dus zal iemand anders de vlag daar in ontvangst gaan nemen. We zullen de vlag begroeten tijdens de blijde intrede op de World Choir Games in Vlaanderen.

De eigenlijke organisatie van het evenement hier bij ons zal worden verzorgd door het lokaal organisatorisch comité en zal worden getrokken door de vzw Koor & Stem. Om ervoor te zorgen dat die vzw over de nodige middelen beschikt om het een en het ander in goede banen te leiden, bereiden we momenteel een subsidieovereenkomst met de vzw voor.

Dit is het eerste internationale topevenement dat we met Event Flanders naar Vlaanderen halen. Ik denk dat we kunnen zeggen dat we misschien niet op het allerhoogste hebben gemikt, want uiteindelijk is dit een bod dat in die contreien en in die range best meevalt en we spreken hier niet over de grote wereldevents, maar we hebben duidelijk gekozen voor iets met een vrij hoog rendement. Het gaat om 18.000 deelnemers. De zangers en koorleden brengen ook nog eens familie en vrienden mee. Hierdoor gaan we uit van een toeristische stroom van ongeveer 30.000 mensen gedurende een zeer lange periode. Ik denk dat het op dat vlak wel een interessante opportuniteit is. Het gaat om 500 koren uit 80 landen. We gaan niet enkel uit van een belangrijk hefboomeffect op de economie. Als we op enkele weken tijd 30.000 mensen ontvangen, is er natuurlijk een effect op de economie. De gemiddelde deelnemer aan de World Choir Games is 27 jaar oud en is dus vanzelfsprekend een potentiële herhaalbezoeker. Dat zal ook effect hebben op de maatschappij en op de cultuursector. Ter ondersteuning van onze amateurkunsten denk ik dat dit een goed signaal is. Ik denk dat er sowieso een duurzaam spillover-effect zal zijn, zowel toeristisch en economisch, wat in dit geval natuurlijk samenhangt, als cultureel en maatschappelijk.

De voorzitter: Mevrouw Coudyser heeft het woord.

Cathy Coudyser (N-VA): Minister, ik denk dat dit inderdaad een mooi project is. Voor de identiteit van Vlaanderen zijn de amateurkunsten zeer belangrijk. Iedereen zingt graag en er zijn veel Vlaamse koren die met dit topevenement nu ook een kans krijgen, hetzij als bezoekers, hetzij misschien als deelnemers. We halen ook de culturele meerwaardezoekers naar Vlaanderen. We laten hen kennismaken met Vlaanderen. Ik heb net gehoord dat de gemiddelde leeftijd 27 jaar is. We halen jonge mensen naar Vlaanderen om hen te laten kennismaken met al waar we rijk aan zijn. Het gaat niet alleen om cultuur, maar ook om gastronomie en alles wat we op het vlak van erfgoed te bieden hebben. Ik denk dan ook dit een zeer mooi project is.

Het is een goede zaak dat dit vanuit een topevenementenbeleid wordt aangepakt. U hebt terecht gezegd dat dit het eerste topevenementenbeleid is. Zitten eventueel nog andere topevenementen in de pijplijn? Zijn die dan op andere Vlaamse troeven geënt of blijft het bij dit ene evenement, als een pilootproject om te zien hoe we topevenementen op een andere manier of met andere mogelijkheden naar Vlaanderen kunnen halen? Die evenementen hebben immers een niet te onderschatten economisch rendement.

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

Bart Caron (Groen): Minister, is het mogelijk ons te vertellen wat de kostprijs van een dergelijk bod is? Ik heb het niet enkel over het bedrag dat u hier eventueel moet insteken. Ik weet niet of dit werkt zoals een bidding process voor sportmanifestaties, maar de Vlaamse overheid heeft in het verleden al biedingen uitgebracht. Ik denk dan, bijvoorbeeld, aan het EK voetbal. Is er een totale begroting? Om welke inspanning gaat het ten opzichte van de 30.000 in de tijd

gespreide deelnemers aan dit initiatief, dat ik overigens genegen ben? Ik heb hier, voor alle duidelijkheid, niets op tegen. Ik wil enkel weten wat de Vlaamse overheid hier als investering tegenover plaatst.

De voorzitter: Mevrouw De Meulemeester heeft het woord.

Ingeborg De Meulemeester (N-VA): Minister, ik wil gewoon de appreciatie van heel veel koorzangers in Vlaanderen overbrengen. Ze zijn u allemaal zeer dankbaar om de World Choir Games naar Vlaanderen te halen. Ik zing zelf in een koor – dat is de enige hobby die ik nog heb. Onze dirigent was u voor om aan heel het koor te laten weten dat de World Choir Games naar Vlaanderen komen. Ik denk dat veel koren in Vlaanderen heel blij zijn dat de World Choir Games naar hier komen.

De voorzitter: Mevrouw De Meulemeester, zingt u goed?

Ingeborg De Meulemeester (N-VA): Ja, ik ben een goede sopraan bij het koor Acantus uit Beveren.

De voorzitter: Mijn dochter zingt bij De Orgelpijpjes in de Pakenstraat in Leuven. Dat koor heeft ook nog kampioenschappen gewonnen.

Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Die talenten zijn bij mij iets beperkter. De hosting fee bedraagt 2,2 miljoen euro. Het gaat om de organisatierange van een evenement waarvoor uiteindelijk 30.000 deelnemers minstens twee weken blijven. Het evenement loopt van 5 juli tot 15 juli 2020, maar meestal komen de mensen iets vroeger en blijven ze iets langer. Het zal dus nog een langer effect hebben. Wat de kosten en baten betreft, denk ik dat dit een goede deal is.

Er zijn inderdaad nog andere biedingen waarvoor de pijl iets hoger staat gericht, namelijk het WK wielrennen in 2021. Misschien spelen we op dat vlak nog meer een thuismatch, hoewel we wat koren betreft toevallig 30.000 mensen verwachten en we in Vlaanderen ongeveer honderd koren hebben met in totaal ook ongeveer 30.000 leden. Het gaat om een verdubbeling van de korengemeenschap op enkele weken tijd.

Ik denk dat we er, vooral met de constructie van Event Flanders, voor hebben gezorgd dat Antwerpen en Gent niet tegen elkaar hebben opgeboden. Dat was vroeger in de praktijk de situatie. Elke stedelijke dienst deed dat op zichzelf en soms traden ze in concurrentie met andere Vlaamse steden. Dat hebben we in dit geval kunnen vermijden en hierdoor hebben we een sterk dossier kunnen indienen. Ik weet zelfs niet of een stad er alleen ooit in zou slagen die organisatie binnen te halen. Tenslotte is 30.000 mensen van die orde van grootte dat een stad dat niet alleen meester kan.

De voorzitter: Mevrouw Coudyser heeft het woord.

Cathy Coudyser (N-VA): Ik denk dat Event Flanders nu al absoluut een meerwaarde heeft. We kunnen alleen maar toejuichen dat ook verder wordt gekeken. We zijn in blijde verwachting, want misschien halen we ook het WK wielrennen in 2021 binnen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.